

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 19. decembra 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2004/18/ES – Článok 1 ods. 5 – Článok 32 ods. 2 – Verejné obstarávanie prác, tovarov a služieb – Rámcové dohody – Doložka o rozšírení rámcovej dohody na iných verejných obstarávateľov – Zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi – Neexistencia stanovenia množstva nasledujúcich verejných zákaziek alebo stanovenie odkazom na bežné potreby verejných obstarávateľov, ktorí nepodpísali rámcovú dohodu – Zákaz“

Vo veci C-216/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) z 9. marca 2017 a doručený Súdnemu dvoru 24. apríla 2017, ktorý súvisí s konaním:

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust,

Coopservice Soc. coop. arl

proti

Azienda Socio-Sanitaria Territoriale della Vallecamonica – Sebino (ASST),

Azienda Socio-Sanitaria Territoriale del Garda (ASST),

Azienda Socio-Sanitaria Territoriale della Valcamonica (ASST),

za účasti:

Markas Srl,

ATI – Zanetti Arturo & C. Srl e in proprio,

Regione Lombardia,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: sudcovia J. Malenovský, vykonávajúci funkciu predsedu ôsmej komory, M. Safjan a D. Šváby (spravodajca),

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: R. Şereş, administrátorka,

* Jazyk konania: taliančina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. júla 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Coopservice Soc. coop. arl, v zastúpení: P. S. Pugliano, avvocato,
- Markas Srl, v zastúpení: F. G. Scoca, P. Adami a I. Tranquilli, avvocati,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci B. Tidore a P. Palmieri, avvocati dello Stato,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a T. Müller, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: M. Fruhmann, splnomocnený zástupca,
- fínska vláda, v zastúpení: S. Hartikainen, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Gattinara a P. Ondrůšek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. októbra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 5 a článku 32 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132), ako aj článku 33 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 65).
- 2 Tento návrh bol podaný v súvislosti s dvoma žalobami, v prípade ktorých vnútroštátny súd veci spojil na spoločné konanie, v sporoch medzi na jednej strane, po prvé, Autorità Garante della Concorrenza e del mercato (Orgán zabezpečujúci dodržiavanie hospodárskej súťaže a pravidiel trhu, Taliansko, ďalej len „AGCM“), a po druhé, Coopservice Soc. coop. arl a na druhej strane Azienda Socio-Sanitaria Territoriale della Vallecamonica – Sebino (Územný podnik zdravotnej a sociálnej starostlivosti Valcamonica – Sebino, Taliansko, ďalej len „ASST Valcamonica“), ktorých predmetom je rozhodnutie ASST Valcamonica pristúpiť k zmluve na environmentálnu sanitáciu, ako aj zber a zneškodňovanie odpadov (ďalej len „pôvodná zmluva“), ktorú uzatvorila v priebehu roka 2012 Azienda Socio-Sanitaria Territoriale del Garda (Územný podnik zdravotnej a sociálnej starostlivosti Gardského jazera, Taliansko, ďalej len „ASST del Garda“) s ATI – Zanetti Arturo & C. Srl, dočasným združením podnikov, zoskupujúcim Markas Srl a Zanetti Arturo (ďalej len „DZP Markas“).

Právny rámec

Smernica 2004/18

3 Odôvodnenia 11 a 15 smernice 2004/18 znejú:

„(11) Na úrovni [Európskej únie] by sa mali vymedziť rámcové dohody, ako aj špecifické pravidlá pre rámcové dohody, uzatvorené na zákazky, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice. Podľa týchto pravidiel môže verejný obstarávateľ, ak uzatvorí rámcovú dohodu v súlade s ustanoveniami tejto smernice, ktoré sa týkajú najmä uverejňovania, lehôt a podmienok na predloženie ponúk, zadávať zákazky na základe takejto rámcovej dohody v priebehu jej doby platnosti buď uplatnením podmienok uvedených v rámcovej dohode, alebo ak neboli všetky podmienky pevne stanovené vopred v rámcovej dohode, opätovným otvorením súťaže medzi zmluvnými stranami rámcovej dohody v súvislosti s týmito podmienkami. Opätovné otvorenie súťaže by malo byť v súlade s určitými pravidlami, cieľom ktorých je zabezpečiť požadovanú flexibilitu a dodržiavanie všeobecných zásad, najmä zásady rovnakého zaobchádzania. Z toho istého dôvodu by doba platnosti rámcových dohôd nemala presahovať štyri roky, okrem prípadov náležite odôvodnených verejnými obstarávateľmi.

...

(15) V členských štátoch boli vyvinuté určité techniky centralizovaného obstarávania. Niekoľko verejných obstarávateľov je zodpovedných za nakupovanie alebo zadávanie verejných zákaziek/uzatváranie rámcových dohôd pre ostatných verejných obstarávateľov. Vzhľadom na veľké objemy nákupov tieto techniky pomáhajú rozširovať hospodársku súťaž a zefektívňujú verejné obstarávanie. Preto by sa mal v práve Spoločenstva vymedziť pojem centrálnych obstarávacích inštitúcií činných pre verejných obstarávateľov. Tiež by sa mali vymedziť podmienky, za ktorých sa môžu verejní obstarávatelia, ktorí obstarávajú práce, dodávky tovaru a/alebo služieb prostredníctvom centrálnej obstarávacej inštitúcie, považovať v súlade so zásadami nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania zo strany verejných obstarávateľov, ktorí konajú v súlade s touto smernicou.“

4 Článok 1, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, vo svojom odseku 5 tejto smernice stanovuje:

„Rámcová dohoda‘ je dohoda medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi a jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi, ktorej cieľom je stanoviť podmienky upravujúce zákazky, ktoré sa budú zadávať počas daného obdobia, najmä pokiaľ ide o cenu a prípadne aj o predpokladané množstvo.“

5 Podľa článku 2 uvedenej smernice, ktorý upravuje „Zásady zadávania zákaziek“:

„Verejní obstarávatelia zaobchádzajú s hospodárskymi subjektmi rovnako a nediskriminačne a konajú transparentne.“

6 Podľa článku 9 tej istej smernice, nazvaného „Metódy výpočtu predpokladanej hodnoty verejných zákaziek, rámcových dohôd a dynamických obstarávacích systémov“:

„1. Výpočet predpokladanej hodnoty verejnej zákazky vychádza z celkovej splatnej sumy bez DPH odhadnutej verejným obstarávateľom. Tento výpočet zohľadní celkovú predpokladanú sumu, vrátane všetkých možností a všetkých prípadných predĺžení zmluvy.

...

3. Žiadny projekt na práce ani navrhovaný nákup určitého množstva tovaru a/alebo služieb sa nesmie rozdeliť s cieľom predísť tomu, aby patril do pôsobnosti tejto smernice.

...

7. V prípade verejných zákaziek na dodávku tovaru alebo na služby, ktoré sa opakujú alebo pri ktorých sa plánuje obnovenie v rámci daného obdobia, výpočet predpokladanej hodnoty zákazky vychádza:

- a) buď z celkovej skutočnej hodnoty po sebe nasledujúcich zákaziek rovnakého druhu zadaných v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov alebo v priebehu rozpočtového roku, upravenej podľa možnosti tak, aby zohľadňovala zmeny množstva alebo hodnoty, ku ktorým by došlo v priebehu 12 mesiacov po zadaní pôvodnej zákazky;
- b) alebo z celkovej predpokladanej hodnoty po sebe nasledujúcich zákaziek zadaných v priebehu 12 mesiacov po prvej dodávke alebo v priebehu rozpočtového roku, ak táto trvá dlhšie ako 12 mesiacov.

Výber metódy použitej na výpočet predpokladanej hodnoty verejnej zákazky sa nesmie urobiť so zámerom vylúčiť túto zákazku z pôsobnosti tejto smernice.

...

9. Pri rámcových dohodách a dynamických obstarávacích systémoch sa vychádza z najvyššej predpokladanej hodnoty bez DPH všetkých zákaziek predpokladaných počas celej doby platnosti rámcovej dohody alebo dynamického obstarávacieho systému.“

7 Článok 32 smernice 2004/18, ktorý upravuje „Rámcové dohody“, stanovuje:

„1. Členské štáty môžu ustanoviť, že verejní obstarávatelia môžu uzatvárať rámcové dohody.

2. Na účely uzatvorenia rámcovej dohody sa verejní obstarávatelia spravujú procesnými pravidlami uvedenými v tejto smernici pre všetky etapy až po zadanie zákaziek na základe rámcovej dohody. Pre výber zmluvných strán rámcovej dohody platia kritériá pre zadanie zákazky stanovené podľa článku 53.

Na základe rámcovej dohody sa zákazky zadávajú podľa postupu stanoveného v odsekoch 3 a 4. Tieto postupy sa môžu použiť len medzi verejnými obstarávateľmi a hospodárskymi subjektmi, ktoré sú pôvodnými zmluvnými stranami rámcovej dohody.

Pri zadávaní zákaziek na základe rámcovej dohody zmluvné strany nesmú za žiadnych okolností vykonať podstatné zmeny a doplnenia podmienok stanovených v danej rámcovej dohode, najmä v prípade uvedenom v odseku 3.

Doba platnosti rámcovej dohody nesmie presiahnuť štyri roky okrem výnimočných prípadov náležite odôvodnených najmä predmetom rámcovej dohody.

Verejní obstarávatelia nesmú rámcové dohody zneužívať alebo používať takým spôsobom, ktorý by bránil hospodárskej súťaži, obmedzoval ju alebo ju narušoval.

3. Ak je rámcová dohoda uzatvorená s jedným hospodárskym subjektom, zákazky sa na základe tejto dohody zadávajú v rámci podmienok stanovených v rámcovej dohode.

Zadávanie týchto zákaziek môžu verejní obstarávatelia písomne konzultovať so subjektom, ktorý je zmluvnou stranou rámcovej dohody, a v prípade potreby ho môžu požiadať o doplnenie jeho ponuky.

4. Ak je rámcová dohoda uzatvorená s niekoľkými hospodárskymi subjektmi, ich počet nesmie byť nižší ako tri, pokiaľ existuje dostatočný počet hospodárskych subjektov spĺňajúcich kritériá výberu účastníkov a/alebo prijateľných ponúk, ktoré spĺňajú kritériá pre zadanie zákazky.

Na základe rámcových dohôd uzatvorených s niekoľkými hospodárskymi subjektmi sa zákazky môžu zadávať buď:

- uplatnením podmienok stanovených v rámcovej dohode bez opätovného otvárania súťaže, alebo
- v prípade, že v rámcovej dohode nie sú stanovené všetky podmienky, ak zmluvné strany opäť súťažia na základe rovnakých, a v prípade potreby presnejšie sformulovaných podmienok, prípadne aj ďalších podmienok uvedených v špecifikáciách rámcovej dohody, podľa tohto postupu:

...“

8 Článok 35 tejto smernice, nazvaný „Oznámenia“, vo svojom odseku 4 stanovuje:

„Verejní obstarávatelia, ktorí zadali verejnú zákazku alebo uzatvorili rámcovú dohodu, pošlú oznámenie o výsledkoch zadávacieho konania najneskôr do 48 dní po zadaní zákazky alebo po uzatvorení rámcovej dohody.

V prípade rámcových dohôd uzatvorených podľa článku 32 nie sú verejní obstarávatelia povinní posielať oznámenie o výsledkoch zadávacieho konania za každú zákazku zadanú na základe takejto dohody.

...“

9 Príloha VII A uvedenej smernice, ktorá upravuje „Informácie, ktoré musia byť uvedené v oznámeniach o vyhlásení zadávacieho konania“, stanovuje:

„...“

Oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania

...

3. ...

- c) V prípade potreby uveďte, či sa používa rámcová dohoda;

...

6. ...

- c) Verejné zákazky na služby:

- kategória a opis služby. Referenčné číslo (čísla) nomenklatúry. Množstvo služieb, ktoré majú byť poskytnuté. Uveďte najmä možnosti, týkajúce sa doplňujúcich nákupov, a predbežný časový harmonogram využitia týchto možností, ak je známy, ako aj počet prípadných obnovení. V prípade zákaziek, obnoviteľných počas určitého obdobia, odhad časového rámca, ak je známy, pre nasledujúce verejné zákazky na nákup plánovaných služieb,

v prípade rámcovej dohody uveďte aj plánované trvanie rámcovej dohody, predpokladanú celkovú hodnotu prác počas celého trvania rámcovej dohody a pokiaľ je to možné, aj periodicitu, s akou budú zákazky zadávané,

– ...

18. V prípade rámcovej dohody: počet a prípadne aj navrhovaný maximálny počet hospodárskych subjektov, ktoré budú jej zmluvnými stranami, trvanie rámcovej dohody, prípadne s uvedením dôvodov pre trvanie dlhšie ako štyri roky.

...“

Talianske právo

Vnútroštátne právo

10 Článok 1 ods. 449 posledná časť legge n. 296 (zákon č. 296) z 27. decembra 2006 (riadny dodatok č. 244 uverejnený v GURI č. 299 27. decembra 2006) stanovuje:

„Subjekty národnej zdravotnej služby sú povinné vždy nakupovať prostredníctvom dohôd uzatvorených s centrálnymi regionálnymi obstarávacími organizáciami, alebo, ak neexistujú platné regionálne dohody, prostredníctvom rámcových dohôd uzatvorených centrálnou obstarávacou organizáciou [talianskej verejnej správy].“

11 Cieľom Decreto legislativo n. 163 (legislatívny dekrét č. 163) z 12. apríla 2006 (*riadny dodatok č. 107 ku GURI č. 100 z 2. mája 2006*), ktorý platil v čase skutkových okolností vo veci samej, bolo najmä prebratie smernice 2004/18.

12 Z článku 3 ods. 13 tohto dekrétu vyplývalo:

„Rámcová dohoda‘ je dohoda medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi a jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi, ktorej cieľom je stanoviť podmienky upravujúce zákazky, ktoré sa budú zadávať počas daného obdobia, najmä pokiaľ ide o cenu a prípadne aj o predpokladané množstvo.“

13 Fungovanie rámcovej dohody uzatvorenej s jediným hospodárskym subjektom je opísané v článku 59 uvedeného dekrétu. Toto ustanovenie doslova prebralo v odsekoch 2 až 4 znenie článku 32 ods. 2 prvého až tretieho pododseku a článku 32 ods. 3 smernice 2004/18. Na druhej strane opomenulo prebrať článok 32 ods. 2 štvrtý a piaty pododsek smernice, ktorých cieľom bolo obmedzenie doby platnosti rámcovej dohody na štyri roky okrem riadne odôvodnených výnimočných prípadov a zakázať, aby obstarávatelia používali rámcové dohody zneužívajúcim spôsobom alebo spôsobom, ktorý by bránil hospodárskej súťaži, obmedzoval ju alebo ju narušoval.

14 Článok 1 ods. 12 decreto-legge 6 luglio 2012 n. 95, convertito con modificazioni dalla legge 7 agosto 2012, n. 135 [zákonný dekrét č. 95 zo 6. júla 2012 (*riadny dodatok č. 141 ku GURI č. 156 zo 6. júla 2012*), zmenený a konvertovaný na zákon č. 135 zo 7. augusta 2012, *riadny dodatok č. 173 ku GURI č. 189 zo 14. augusta 2012*], umožňuje zmeniť podmienky práve vykonávanej verejnej zákazky s cieľom zlepšenia podmienok zákazky, stanovených v pôvodnom verejnom obstarávaní.

15 Podľa článku 15 ods. 13 písm. b) tohto zákonného dekrétu možno vzhľadom na podmienky stanovené zákonom vypovedať zákazku na dodávku tovaru alebo poskytnutie služieb, ktoré sú príliš nákladné, s cieľom zadania novej zákazky, a to bez povinnosti vyhlásenia nového verejného obstarávania, pričom podmienky tejto zákazky sa preberú z podmienok stanovených v práve vykonávanej zmluve, uzatvorenej s inými spoločnosťami.

Regionálne právo

- 16 V Lombardii (Taliansko) článok 3 ods. 7 legge regionale n. 14 (regionálny zákon č. 14) z 19. mája 1997 zaväzuje všetky orgány verejnej správy, aby využívali centralizovaný spôsob nákupu, ktorý zahŕňa nákup prostredníctvom centrálnej regionálnej obstarávacej organizácie.
- 17 Rozhodnutie regionálnej rady č. 2633 zo 6. decembra 2011 opakuje povinnosť, aby sa ASST zapájali do skupinových objednávok a aby využívali centrálnu obstarávacie organizácie.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 18 Spor vo veci samej vychádza z dekrétu č. 1158/2015, ktorý prijal 30. decembra 2015 generálny riaditeľ ASST Valcamonica s cieľom pristúpenia k pôvodnej zmluve bez zorganizovania verejného obstarávania na obdobie od 1. februára 2016 do 15. februára 2021.
- 19 V tejto súvislosti generálny riaditeľ ASST Valcamonica vyjednal predĺženie zákazky pôvodne pridelené DZP Markas dekrétom č. 828/2011, ktorý prijal 4. novembra 2011 generálny riaditeľ ASST del Garda (ďalej len „dekrét č. 828/2011“).
- 20 Tento dekrét prideliť DZP Markas zákazku na environmentálnu sanitáciu, zber a zneškodňovanie odpadov na obdobie 108 mesiacov, teda deväť rokov, od 16. februára 2012 do 15. februára 2021. Bod 5 zadávacích podkladov týkajúcich sa tohto verejného obstarávania obsahoval doložku s názvom „Rozšírenie zmluvy“ (ďalej len „doložka o rozšírení“), ktorá umožňovala jednému alebo viacerým subjektom uvedeným v uvedenej doložke požiadať úspešného uchádzača, aby rozšíril svoju zákazku v ich prospech, a to „za rovnakých podmienok, za akých sa prideliť predmetná zákazka“. Táto doložka, ktorá uvádzala najmä ASST Valcamonica, špecifikovala, že úspešný uchádzač nebol povinný prijať žiadosť o rozšírenie. Okrem toho na základe uvedenej doložky vznikol „samostatný zmluvný vzťah“, pokrývajúci zostávajúcu dĺžku obdobia platnosti zákazky stanoveného pôvodnou zmluvou.
- 21 Coopservice, ktorá zabezpečovala dovedy upratovanie priestorov ASST Valcamonica a AGCM, podali obe na Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (Regionálny správny súd pre región Lombardsko, Taliansko) žalobu, ktorou sa domáhali najmä toho, aby bol zrušený dekrét č. 1158/2015, dekrét č. 828/2011, ako aj doložka o rozšírení, a to z dôvodu, že tieto akty umožňujú pridelenie novej zákazky na poskytnutie služieb v rozpore s vnútroštátnymi a európskymi pravidlami v oblasti hospodárskej súťaže a najmä povinnosťou vykonať verejné obstarávanie.
- 22 Rozsudkom zo 7. novembra 2016 Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (Regionálny správny súd pre región Lombardsko, Taliansko) zamietol tieto dve žaloby z dôvodu, že rámcovú dohodu môže uzavrieť hospodársky subjekt a jediný verejný obstarávateľ, ktorý koná ako na svoj účet, tak aj na účet ďalších verejných obstarávateľov, ktorí, aj keď sú v dohode uvedení, nie sú jej priamou zmluvnou stranou. Okrem toho netreba, aby rámcová dohoda uvádzala výslovne a od začiatku množstvo plnení, ktoré by mohli vyžadovať verejní obstarávatelia, ktorí môžu využiť doložku o rozšírení, lebo toto množstvo možno stanoviť implicitne uvedením odkazu na ich bežné potreby.
- 23 Coopservice a AGCM teda podali odvolanie proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd, Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko).
- 24 Na tomto súde DZP Markas, ktoré vstúpilo do konania ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov ASST Valcamonica, tvrdí, že pristúpenie tejto poslednej uvedenej spoločnosti k pôvodnej zmluve bolo v súlade s článkom 33 smernice 2014/24, a požadovalo, aby bol Súdnemu dvoru v súvislosti s výkladom tohto ustanovenia predložený návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 25 V tomto kontexte vykonal vnútroštátny súd tri súbory konštatovaní.

- 26 V prvom rade dospel k záveru, že článok 32 smernice 2004/18 je uplatniteľný vo veci samej. Vnútroštátny súd však, keďže konštatoval, že jednak táto smernica bola zrušená s účinnosťou od 18. apríla 2016 smernicou 2014/24 a jednak ustanovenia tejto poslednej uvedenej smernice relevantné pre vyriešenie sporu vo veci samej sú zhodné s ustanoveniami smernice 2004/18, považoval za relevantné vykonať výklad smernice 2004/18 v spojení so smernicou 2014/24.
- 27 V druhom rade vnútroštátny súd považuje za správne v zásade kvalifikovať pôvodnú zmluvu ako rámcovú dohodu v zmysle smerníc 2004/18 a 2014/24.
- 28 V treťom rade sa domnieva, že „rámcová dohoda“ v zmysle článku 1 ods. 5 a článku 32 smernice 2004/18 má dve hlavné charakteristiky. Verejné obstarávanie sa má vykonať na začiatku, v čase stanovenia úspešného uchádzača, a nie je teda potrebné ho vykonať na účely uzatvorenia jednotlivých zákaziek zadávaných v rámci plnenia rámcovej dohody s hospodárskym subjektom, ktorý bol vybratý na základe výsledku verejného obstarávania, ktoré viedlo k uzatvoreniu tejto rámcovej dohody (ďalej len „nasledujúce zákazky“). Na druhej strane vzhľadom na príslovku „prípadne“, ktorá sa nachádza v článku 1 ods. 5 smernice 2004/18, rámcová dohoda nemusí nevyhnutne upravovať množstvo, ktorého sa týka.
- 29 Podľa vnútroštátneho súdu, hoci stanovisko zastávané Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (Regionálny správny súd pre región Lombardsko) môže byť odôvodnené vzhľadom na cieľ podpory postupov spoločných nákupov, ktorý presadzuje taliansky zákonodarca, toto stanovisko nie je podľa neho v súlade s právom Únie. Tento súd navyše konštatuje neexistenciu relevantnej judikatúry Súdneho dvora k tejto otázke.
- 30 V tejto súvislosti sa Consiglio di Stato (Štátna rada) domnieva, že výklad príslovky „prípadne“, ktorý zastáva Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (Regionálny správny súd pre región Lombardsko), je príliš extenzívny. Podľa vnútroštátneho súdu by mala byť doložka o rozšírení ohraničená v dvoch aspektoch. V subjektívnej rovine by mala uvádzať verejných obstarávateľov, ktorí sa na ňu môžu odvolávať, zatiaľ čo v objektívnej rovine by mala stanoviť hospodársku hodnotu prípadného rozšírenia vrátane vyjadrenia maximálnej výšky, ako Consiglio di Stato (Štátna rada) už rozhodla v mnohých svojich rozsudkoch. Opačný výklad by ospravedlňoval neobmedzené následné priame zadávanie zákaziek, ktoré by bolo v rozpore so základnými zásadami práva Únie, podľa ktorých sa verejné zákazky zadávajú prostredníctvom postupov verejného obstarávania, a tým by tento výklad narušoval hospodársku súťaž.
- 31 Vnútroštátny súd sa v dôsledku toho prikláňa k uplatneniu reštriktívneho výkladu tejto príslovky, podľa ktorého rámcová dohoda „prípadne“ stanoví množstvo plnení, na ktoré sa bude vzťahovať. Toto spresnenie možno vynechať iba vtedy, ak sú samotné plnenia určené alebo ich je možné jasne a jednoznačne určiť vzhľadom na skutkovú alebo právnu situáciu, s ktorou boli oboznámené strany dotknutej rámcovej dohody, aj keď ich zmluvné strany neuviedli v jej texte.
- 32 V odpovedi na žiadosť o vysvetlenie, ktorú vnútroštátnemu súdu podal Súdny dvor podľa článku 101 rokovacieho poriadku a v ktorej žiadal o uvedenie dôvodov, na ktorých základe kvalifikoval zmluvu uzatvorenú medzi pôvodným verejným obstarávateľom a DZP Markas ako rámcovú dohodu v zmysle článku 1 ods. 5 a článku 32 smernice 2004/18 napriek tomu, že táto verejná zákazka bola uzatvorená na dobu 9 rokov, vnútroštátny súd uviedol, že na základe rozhodnutia z 20. februára 2018 bol povinný ako správny súd dodržiavať dispozičnú zásadu, pričom túto skutočnosť by bolo možné uplatniť bez návrhu iba vtedy, pokiaľ by bol správny akt postihnutý závažnými vadami, ktoré by mohli viesť k jeho zrušeniu. Podľa vnútroštátneho súdu v tejto súvislosti „treba zjavne vylúčiť, že dĺžka platnosti prekračujúca zákonne stanovenú maximálnu dĺžku platnosti by bola natoľko závažnou vadou, že by odôvodňovala zrušenie opatrenia, a súd by ju z tohto dôvodu mohol teoreticky uplatniť bez návrhu“. Vnútroštátny súd ďalej uvádza, že vzhľadom na zvláštny predmet pôvodnej zmluvy, ktorým je zaistiť riadne fungovanie niekoľkých nemocníc, by sa na ňu mohla vzťahovať výnimka, ktorá je stanovená v článku 32 ods. 2 štvrtom pododseku smernice 2004/18.

33 V tomto kontexte Consiglio di Stato (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa článok [1] ods. 5 a článok 32 smernice 2004/18, ako aj článok 33 smernice 2014/24, ktorou sa zrušuje smernica 2004/18, vykladať tým spôsobom, že umožňujú uzatvorenie rámcovej dohody, podľa ktorej:

- verejný obstarávateľ koná sám za seba a za ďalších výslovne uvedených verejných obstarávateľov, ktorí sa však priamo nezúčastňujú na uzatváraní rámcovej dohody,
- nie je určené, v akom množstve môžu verejní obstarávatelia, ktorí nepodpísali túto dohodu, požadovať plnenia v čase, keď uzatvárajú následné zmluvy, ktoré predpokladá rámcová dohoda?

2. V prípade, že Súdny dvor odpovie na prvú otázku záporne, majú sa článok [1] ods. 5 a článok 32 smernice 2004/18, ako aj článok 33 smernice 2014/24 vykladať v tom zmysle, že umožňujú uzatvorenie rámcovej dohody, podľa ktorej:

- verejný obstarávateľ koná sám za seba a za ďalších výslovne uvedených verejných obstarávateľov, ktorí sa však priamo nezúčastňujú na uzatváraní rámcovej dohody,
- množstvo, v akom môžu verejní obstarávatelia, ktorí nepodpísali túto dohodu, požadovať plnenia v čase, keď uzatvárajú následné zmluvy, ktoré predpokladá rámcová dohoda, sa určí odkazom na ich bežné potreby?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

34 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že odôvodnenie vnútroštátneho súdu je založené na predpoklade, že pôvodná zmluva by sa mala považovať za rámcovú dohodu v zmysle článku 1 ods. 5 a článku 32 smernice 2004/18.

35 Coopservice a Európska komisia však spochybňujú dôvodnosť tohto predpokladu. Tvrdia totiž, že pôvodná zmluva porušuje článok 32 ods. 2 štvrtý pododsek smernice 2004/18, podľa ktorého dĺžka rámcovej dohody nemôže prekročiť štyri roky s výnimkou „výnimočných prípadov náležite odôvodnených najmä predmetom rámcovej dohody“. Nebolo však poskytnuté žiadne vysvetlenie na odôvodnenie nedodržania lehoty štyroch rokov. Z toho vyplýva, že uvedenú dohodu nemožno považovať za rámcovú dohodu v zmysle smernice 2004/18, a preto by mal byť návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásený za neprípustný.

36 Vnútroštátny súd totiž tým, že neuviedol dôvody, pre ktoré by sa na pôvodnú zmluvu, ktorá bola uzatvorená na obdobie deviatich rokov, mala vzťahovať výnimka stanovená v článku 32 ods. 2 štvrtom pododseku smernice 2004/18, nedefinoval skutkový a právny rámec, do ktorého patria otázky položené Súdnemu dvoru, ani nevysvetlil skutkové predpoklady, na ktorých sú tieto otázky založené, a to v rozpore s požiadavkami článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ potreba dospieť k výkladu práva Únie, ktorý by bol užitočný pre vnútroštátny súd, vyžaduje, aby vnútroštátny súd definoval skutkový a právny rámec, do ktorého patria otázky, ktoré kladie, a aby prinajmenšom objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa tieto otázky zakladajú. Súdny dvor je totiž oprávnený poskytovať výklad predpisu Únie výlučne na základe skutkového stavu, s ktorým ho oboznámil vnútroštátny súd (pozri z nedávna, pokiaľ ide o slobodu usadiť sa, uznesenie z 31. mája 2018, Bán, C-24/18, neuvyverejnené, EU:C:2018:376, bod 14 a citovanú judikatúru).

- 38 Ďalej podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je konanie, ktoré je upravené v článku 267 ZFEÚ, nástrojom spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor týmto súdom poskytuje výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú (pozri najmä v tomto zmysle rozsudky zo 16. júla 1992, Meilicke, C-83/91, EU:C:1992:332, bod 22, a z 20. decembra 2017, Global Starnet, C-322/16, EU:C:2017:985, bod 24).
- 39 V rámci tejto spolupráce platí pre otázky týkajúce sa práva Únie domnienka relevantnosti, takže odmietnutie návrhu vnútroštátneho súdu Súdny dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové a právne podklady nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sú mu položené (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758, bod 25, a z 11. mája 2017, Archus a Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, bod 42).
- 40 Okrem toho právo Únie nevyžaduje, aby vnútroštátne súdy z vlastného podnetu riešili otázku týkajúcu sa porušenia ustanovení práva Únie v prípade, že by ich posudzovanie tejto otázky nútilo opustiť pasívny postoj, ktorý im prináleží, prekročiť rámec sporu, ktorý vymedzili strany, a vychádzať zo skutočností a okolností, ktoré sú iné ako tie, na ktorých strana, ktorá má záujem na uplatnení týchto ustanovení, zakladá svoj nárok (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. decembra 1995, van Schijndel a van Veen, C-430/93 a C-431/93, EU:C:1995:441, body 21 a 22).
- 41 Vnútroštátnemu súdu však prináleží preskúmať, či ako uviedol generálny advokát v bode 77 návrhov, by nemohol posúdiť zlučiteľnosť dĺžky platnosti pôvodnej zmluvy s článkom 32 ods. 2 štvrtým pododsekom smernice 2004/18, v rozsahu, v akom sa účastníci konania vo veci samej, zdá sa, odvolávajú na bod 6 písm. c), nazvaný „Verejné zákazky na služby“, nachádzajúci sa pod nadpisom „Oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania“ prílohy VII A tejto smernice. Toto posledné uvedené ustanovenie uvádza medzi informáciami, ktoré musia povinne byť uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania služieb, odhadovanú celkovú hodnotu plnení na celé obdobie trvania rámcovej dohody.
- 42 Navyše sa vôbec nepreukázalo, že takú verejnú zákazku, ako je pôvodná zmluva, nemožno považovať za rámcovú dohodu v zmysle článku 1 ods. 5 a článku 32 ods. 2 štvrtého pododseku smernice 2004/18 iba preto, lebo bola uzatvorená na dlhšie obdobie ako štyri roky, a to bez toho, aby verejný obstarávateľ riadne odôvodnil prekročenie tejto dĺžky trvania. V takej situácii, o akú ide vo veci samej, nemožno vylúčiť najmä to, že zmluva, akou je pôvodná zmluva, predstavuje rámcovú dohodu platnú v zmysle tohto posledného uvedeného ustanovenia počas prvých štyroch rokov jej uplatňovania a že sa stane neplatnou po uplynutí tohto obdobia.
- 43 V dôsledku toho treba vyhlásiť návrh na začatie prejudiciálneho konania za prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

- 44 Vnútroštátny súd v otázkach, ktoré predložil Súdnemu dvoru, odkazuje súbežne na smernice 2004/18 a 2014/24.
- 45 V tejto súvislosti treba najprv pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora uplatniteľnou smernicou je v zásade tá smernica, ktorá platila v okamihu, keď si verejný obstarávateľ vybral druh konania, ktoré použije, a definitívne rozhodol, či existuje, alebo neexistuje povinnosť pred zadaním verejnej zákazky uskutočniť verejné obstarávanie. Naopak, neuplatniteľnými sú ustanovenia smernice, ktorých lehota na prebratie uplynula po tomto okamihu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. júla 2014, Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, bod 31, a zo 7. apríla 2016, Partner Apelski Dariusz, C-324/14, EU:C:2016:214, bod 83).

- 46 Vo veci samej pôvodná zmluva mala formu dekrétu č. 828/2011, prijatého 4. novembra 2011, kým smernica 2014/24 zrušila smernicu 2004/18 s účinnosťou až od 18. apríla 2016.
- 47 V dôsledku toho k dátumu skutkových okolností vo veci samej sa uplatňovala ešte smernica 2004/18, takže treba vykladať návrh na začatie prejudiciálneho konania tak, že jeho cieľom je získať výklad tejto smernice a nie smernice 2014/24 (pozri analogicky uznesenie z 10. novembra 2016, Spinosa Costruzioni Generali a Melfi, C-162/16, neuvyverejnené, EU:C:2016:870, bod 21).
- 48 Preto sa zdá, že vnútroštátny súd sa svojimi dvoma otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má článok 1 ods. 5 a článok 32 smernice 2004/18 vykladať v tom zmysle, že povoľujú uzatvorenie rámcovej dohody, podľa ktorej jednak verejný obstarávateľ koná jednak na svoj účet a na účet iných osobitne uvedených verejných obstarávateľov, ktorí však nie sú priamo stranami tejto rámcovej dohody, a jednak množstvo plnení, ktoré môžu vyžadovať verejní obstarávatelia, ktorí túto rámcovú dohodu nepodpísali, keď zadávajú nasledujúce zákazky stanovené v uvedenej rámcovej dohode, nie je určené alebo je určené odkazom na ich bežné potreby.

O možnosti verejného obstarávateľa konať na svoj vlastný účet a na účet jasne určených verejných obstarávateľov, ktorí však nie sú priamo stranami rámcovej dohody

- 49 Podľa článku 32 ods. 2 druhého pododseku smernice 2004/18 zákazky založené na rámcovej dohode sa zadávajú podľa postupov, ktoré sú uplatniteľné len medzi verejnými obstarávateľmi a hospodárskymi subjektmi, ktoré sú pôvodnými zmluvnými stranami rámcovej dohody.
- 50 Keďže znenie tohto ustanovenia neumožňuje samo osebe určiť, či požiadavka byť pôvodnou zmluvnou stranou rámcovej dohody platí súčasne pre verejných obstarávateľov, ako aj pre hospodárske subjekty, alebo výlučne len pre hospodárske subjekty, treba zohľadniť nielen znenie tohto ustanovenia, ale takisto jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12).
- 51 V tejto súvislosti treba najprv zdôrazniť, že článok 32 ods. 4 druhý pododsek smernice 2004/18 v spojení s odôvodnením 11 tejto smernice, stanovuje, že v prípade rámcovej dohody uzatvorenej s viacerými hospodárskymi subjektmi sa nasledujúce zákazky zadávajú po tom, ako bola obnovená súťaž medzi stranami rámcovej dohody vo vzťahu k podmienkam, ktoré neboli stanovené. Takisto bod 18 uvedený pod nadpisom „Oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania“ prílohy VII A uvedenej smernice ukladá verejnému obstarávateľovi, ktorý je stranou rámcovej dohody, povinnosť uviesť „počet a prípadne aj navrhovaný maximálny počet hospodárskych subjektov, ktoré budú jej zmluvnými stranami...“.
- 52 Z týchto ustanovení vyplýva, že požiadavka byť pôvodnou stranou rámcovej dohody platí len pre hospodárske subjekty, keďže nemožno vyvolať súťaž medzi samotnými verejnými obstarávateľmi.
- 53 Tento výklad prispieva okrem iného k zabezpečeniu potrebného účinku článku 1 ods. 5 a článku 32 smernice 2004/18, ktorých cieľom je najmä zlepšenie efektívnosti objednávok vo verejnom sektore podporovaním zoskupovania verejných nákupov prostredníctvom používania rámcových dohôd, aby sa dosiahli úspory z rozsahu.
- 54 Navyše tento výklad potvrdzuje, ako uviedol generálny advokát v bode 62 návrhov, znenie článku 32 ods. 2 druhého pododseku smernice 2014/24, podľa ktorého postupy zadávania zákaziek založené na rámcovej dohode možno uplatňovať len jednak medzi verejnými obstarávateľmi, ktorí sú jasne definovaní na tieto účely v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo vo výzve na potvrdenie záujmu, a jednak medzi hospodárskymi subjektmi, ktoré sú stranami rámcovej dohody, tak ako bola uzatvorená.

- 55 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že cieľom článku 32 ods. 2 druhého pododseku smernice 2004/18 je umožniť verejnemu obstarávateľovi otvoriť iným verejným obstarávateľom prístup k rámcovej dohode, ktorú chce uzatvoriť s hospodárskymi subjektmi, ktoré budú pôvodnými stranami tejto dohody.
- 56 Článok 32 ods. 2 druhý pododsek smernice 2004/18 nevyžaduje teda, aby sa „sekundárny“ verejný obstarávateľ, akým je ASST Valcamonica vo veci samej, zúčastnil na podpísaní rámcovej dohody na to, aby mohol následne zadať nasledujúcu zákazku. Stačí, aby sa takýto verejný obstarávateľ javil ako potenciálny príjemca plnení z tejto rámcovej dohody už od dátumu jej uzatvorenia, keďže bol jasne identifikovaný v podkladoch pre verejné obstarávanie výslovným uvedením, ktoré umožňuje, aby bol s touto možnosťou oboznámený tak sám „sekundárny“ verejný obstarávateľ, ako aj akýkoľvek dotknutý hospodársky subjekt. Táto zmienka môže byť uvedená buď priamo v rámcovej dohode, alebo v inom dokumente, ako je napríklad doložka o rozšírení, ktorá je uvedená v zadávacích podkladoch, pod podmienkou, že požiadavky týkajúce sa zverejnenia a právnej istoty, a teda transparentnosti, sú splnené.

O možnosti verejných obstarávateľov, ktorí nepodpísali rámcovú dohodu, neurčiť množstvo plnení, ktoré bude možné požadovať, keď uzatvorí nasledujúce zákazky, alebo toto množstvo určiť odkazom na ich bežné potreby

- 57 Z článku 1 ods. 5 smernice 2004/18 vyplýva, že cieľom rámcovej dohody je stanoviť podmienky upravujúce zákazky, ktoré sa budú zadávať počas daného obdobia, najmä pokiaľ ide o cenu a prípadne aj o predpokladané množstvo.
- 58 Iste možno vyvodiť z príslovky „prípadne“, že uvedenie množstva plnení, ktorých sa týka rámcová dohoda, je len fakultatívne.
- 59 Tento výklad však nemožno prijať.
- 60 Po prvé, z určitého počtu iných ustanovení smernice 2004/18 vyplýva, že rámcová dohoda musí už od začiatku vymedziť maximálne množstvo tovaru alebo služieb, ktoré budú môcť byť predmetom nasledujúcich zákaziek. Konkrétne, článok 9 ods. 9 tejto smernice, ktorý uvádza najmä metódy výpočtu odhadovanej hodnoty rámcových dohôd, stanovuje, že sa vychádza z najvyššej predpokladanej hodnoty bez DPH všetkých zákaziek predpokladaných počas celej doby platnosti rámcovej dohody. Pokiaľ ide o bod 6 písm. c), nazvaný „Verejné zákazky na služby“, zaradený pod nadpisom „Oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania“ prílohy VII A smernice 2004/18, tento bod vyžaduje takisto, aby oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania týkajúce sa takejto dohody špecifikovalo predpokladanú celkovú hodnotu plnení počas celého trvania rámcovej dohody, a pokiaľ je to možné, aj hodnotu a periodicitu, s akou budú zákazky zadávané. Ako tvrdí v podstate Komisia a ako uviedol generálny advokát v bode 78 návrhov, aj keď má verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou zmluvnou stranou rámcovej dohody, len povinnosť vynaložiť maximálne úsilie, aby mohol uviesť hodnotu a periodicitu každej z nasledujúcich zákaziek, ktoré majú byť zadané, má na druhej strane povinnosť spresniť celkové množstvo plnení, v akom môžu byť realizované nasledujúce zákazky.
- 61 Po druhé, podľa článku 32 ods. 3 smernice 2004/18, keď sa rámcová dohoda uzatvorí s jediným hospodárskym subjektom, zákazky založené na tejto rámcovej dohode sa musia zadávať v medziach podmienok stanovených touto zmluvou. Z toho vyplýva, že verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, sa môže zaviazť na svoj vlastný účet a na účet potenciálnych verejných obstarávateľov, ktorí sú jasne určení v tejto dohode, len v rozsahu určitého množstva plnení, a po jeho dosiahnutí preto uvedená dohoda už nebude účinná.
- 62 Po tretie, tento výklad je takej povahy, že zabezpečuje dodržanie základných zásad, ktorými sa spravuje zadávanie verejných zákaziek, ktoré sa uplatňujú pri uzatváraní rámcovej dohody v súlade s článkom 32 ods. 2 prvým pododsekom smernice 2004/18. Rámcová dohoda totiž všeobecne patrí pod pojem

verejnej zákazky v rozsahu, v akom zjednocuje rôzne konkrétne zákazky, ktoré jej podliehajú (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. mája 1995, Komisia/Grécko, C-79/94, EU:C:1995:120, bod 15; z 29. novembra 2007, Komisia/Taliansko, C-119/06, neuvydaný, EU:C:2007:729, bod 43, a z 11. decembra 2014, Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 36).

- 63 Tak zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, ako aj zásada transparentnosti, ktorá z nich vyplýva (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. decembra 2015, UNIS a Beaudout Père et Fils, C-25/14 a C-26/14, EU:C:2015:821, bod 38), implikujú, že všetky podmienky a podrobnosti verejného obstarávania boli v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v zadávacích podkladoch jasne, presne a jednoznačne formulované tak, aby po prvé všetci riadne informovaní a primerane obozretní uchádzači chápali ich presný význam a mohli ich vykladať rovnako, a po druhé, aby bol verejný obstarávateľ schopný skutočne overiť, či ponuky uchádzačov spĺňajú kritériá, ktorými sa riadi predmetné obstarávanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2017, Ingsteel a Metrostav, C-76/16, EU:C:2017:549, bod 34).
- 64 Zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi, ktoré majú záujem o uzatvorenie rámcovej dohody, ktoré sú zakotvené najmä v článku 2 smernice 2004/18, by totiž boli narušené, keby verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, nespresnil celkové množstvo, ktorého sa týka takáto dohoda.
- 65 Povinnosť transparentnosti sa uplatní o to viac, že v prípade nasledujúcej zákazky sú verejní obstarávatelia podľa článku 35 ods. 4 druhého pododseku smernice 2004/18 oslobodení od povinnosti zasielať oznámenie o výsledkoch verejného obstarávania pre každú zákazku založenú na rámcovej dohode.
- 66 Okrem toho, keby verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, nebol povinný uviesť hneď na začiatku maximálne množstvo a sumu plnení, ktoré budú pokryté touto dohodou, jej uzatvorenie by mohlo slúžiť na umelé rozdelenie zákazky, ktorá by potom zostala pod prahovými hodnotami stanovenými smernicou 2004/18, čo zakazuje článok 9 ods. 3 smernice 2004/18.
- 67 Navyše, aj keby platilo, že odkaz na bežné potreby verejných obstarávateľov jasne označených v rámcovej dohode by sa mohol javiť ako dostatočne explicitný pre vnútroštátne hospodárske subjekty, nemožno predpokladať, že to isté platí v prípade hospodárskeho subjektu usadeného v inom členskom štáte.
- 68 Nakoniec, ak je celkové množstvo plnení, ktoré predstavujú tieto bežné potreby, známe, nemal by byť žiadny problém uviesť ho v samotnej rámcovej dohode alebo inom verejne dostupnom dokumente, ako napríklad v zadávacích podkladoch, čím by sa zabezpečilo v celom rozsahu dodržanie zásad transparentnosti a rovnosti zaobchádzania.
- 69 Po štvrté, požiadavka, aby verejný obstarávateľ, ktorý je pôvodnou stranou rámcovej dohody, spresnil v rámcovej dohode množstvo a sumu plnení, ktoré bude táto dohoda pokrývať, predstavuje konkretizáciu zákazu stanoveného v článku 32 ods. 2 piatom odseku smernice 2004/18 používať rámcové dohody zneužívajúcim spôsobom alebo spôsobom, ktorý by bránil hospodárskej súťaži, obmedzoval ju alebo ju narušal.
- 70 Treba teda odpovedať na položené otázky tak, že článok 1 ods. 5 a článok 32 ods. 2 štvrtý pododsek smernice 2004/18 sa majú vykladať v tom zmysle, že:
- verejný obstarávateľ môže konať na svoj vlastný účet a na účet iných verejných obstarávateľov, ktorí sú jasne určení, ale nie sú priamo stranami rámcovej dohody, pod podmienkou, že požiadavky týkajúce sa zverejnenia a právnej istoty, a teda transparentnosti, sú splnené, a

- je vylúčené, aby verejní obstarávatelia, ktorí nepodpísali túto rámcovú dohodu, nestanovili množstvo plnení, ktoré bude možné požadovať, keď zadajú zákazky v rámci realizácie tejto rámcovej dohody, alebo aby toto množstvo stanovili odkazom na ich bežné potreby, inak by boli porušené zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi, ktoré majú záujem uzatvoriť uvedenú rámcovú dohodu.

O trovách

- 71 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 5 a článok 32 ods. 2 štvrtý pododsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby sa majú vykladať v tom zmysle, že:

- **verejný obstarávateľ môže konať na svoj vlastný účet a na účet iných verejných obstarávateľov, ktorí sú jasne určení, ale nie sú priamo stranami rámcovej dohody, pod podmienkou, že požiadavky týkajúce sa zverejnenia a právnej istoty, a teda transparentnosti, sú splnené, a**
- **je vylúčené, aby verejní obstarávatelia, ktorí nepodpísali túto rámcovú dohodu, nestanovili množstvo plnení, ktoré bude možné požadovať, keď zadajú zákazky v rámci realizácie tejto rámcovej dohody, alebo aby toto množstvo stanovili odkazom na ich bežné potreby, inak by boli porušené zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi, ktoré majú záujem uzatvoriť uvedenú rámcovú dohodu.**

Podpisy